

LBRIS

We know
books

PRINȚUL HARRY
REZERVĂ

Traducere din limba engleză de
CRISTINA NAN, CARMEN NEACȘU,
SMARANDA NISTOR, OANA IONAȘCU

NEMIRA

LBRIS

We know
books

PARTEA 1

DIN NOAPTEA CARE MĂ ÎNVĂLUIE

1

Dintotdeauna au existat povești.

Din când în când, se iscă zvonuri despre persoane cărora nu le-a mers prea bine la Castelul Balmoral. Despre o regină de demult, de pildă. Înnebunită de durere, s-a încuiat în Balmoral și a jurat că nu va mai ieși de acolo niciodată. Și chiar foarte reținutul fost prim-ministru a descris locul drept „suprarealist“ și „extrem de ciudat“.

Și totuși nu cred că am auzit acele povești decât mult mai târziu. Sau poate că le-am auzit, dar nu le-am reținut. Pentru mine Balmoral a reprezentat dintotdeauna, pur și simplu, un paradis. O încrucișare între Disney World și un soi de dumbravă sacră a druzilor. Am fost mereu prea ocupat cu pescuitul, cu vânătoria, cu hoinăritul pe dealurile dimprejur, ca să observ ceva în neregulă privind feng shui-ul bătrânului castel.

Ce incerc să spun e că am fost fericit acolo. De fapt, e posibil să nu fi fost nicicând mai fericit decât într-o zi însorită de vară petrecută la Balmoral: 30 august 1997.

Ne aflam la castel de o săptămână. Planul era să mai rămânem una. La fel ca anul precedent și ca anul dinaintea lui. Balmoral își avea propriul micro-anotimp, un interludiu de două săptămâni în munții Scoției, menit să marcheze tranziția de la o vară deplină la un început de toamnă.

Și bunica era acolo. Firește. Își petrecea verile aproape în întregime la Balmoral. Și bunicul. Și Willy. Și tata. Întreaga familie, cu excepția mamei, fiindcă mama nu mai făcea parte din familie. Fie fugise mâncând pământul, fie fusese alungată, depinde pe cine întrebai, deși eu nu am întrebat pe nimeni. Oricum ar fi fost, ea își petrecea vacanța în altă parte. În Grecia, susținea cineva. Ba nu, în Sardinia, zicea altcineva. Nu, nu, a intervenit un altul, mama ta e la Paris! Sau poate că însăși mama îmi

spusese asta. Oare atunci când sunase mai devreme în ziua aceea ca să stăm de vorbă? Din păcate, amintirea aceasta se află, alături de alte milioane de amintiri, de cealaltă parte a unui zid mental înalt. Ce sentiment oribil și tulburător să știi că sunt acolo, pe partea cealaltă, la câțiva centimetri distanță - dar că zidul e întotdeauna prea înalt, prea gros. Imposibil de trecut. Nu se deosebea cu nimic de turnurile de la Balmoral.

Oriunde se afla mama, am înțeles că era cu noul ei *prieten*. Acela era termenul pe care-l folosea toată lumea. Nu „iubit“, nici „amant“. Un individ destul de drăguț, eram eu de părere. Willy și cu mine tocmai îl cunoscuserăm. De fapt, fuseserăm cu mama în urmă cu câteva săptămâni, când îl întâlnise și ea prima dată, în Saint-Tropez. Ne distram de minune doar noi trei și stăteam în vila unui domn bătrân. Am râs mult și ne-am hârjonit; ceea ce se întâmpla de obicei ori de câte ori mama, Willy și cu mine eram împreună, iar în vacanța aceea, chiar mai mult decât de obicei. Vremea era superbă, mâncarea, gustoasă, iar mami zâmbea.

Cea mai bună distracție erau ski-jeturile.

Ale cui erau? Nu știu. Dar îmi amintesc clar cum Willy și cu mine le conduceam până în zona cea mai adâncă a canalului, rotindu-ne în timp ce așteptam sosirea feriboturilor uriașe. Ne foloseam de valurile mari ca de niște rampe care ne aruncau în aer. Nu știu cum de n-am murit atunci.

Să fi fost la întoarcerea din acea aventură periculoasă când prietenul mamei și-a făcut apariția pentru prima oară? Nu, mai degrabă fusese cu puțin timp înainte. „Salutare, tu trebuie să fii Harry!“ Păr ca pana corbului, piele bronzată, zâmbet strălucitor. „Cum te simți azi? Pe mine mă cheamă bla, bla, bla.“ A stat de vorbă cu noi, a stat de vorbă cu mama. În special cu mama. Mai ales cu mama. Ochii lui devenind parcă două inimi roșii, pulsânde.

Era îndrăzneț, fără-ndoială. Dar, din nou, destul de drăguț. I-a oferit mamei un cadou. O brățară cu diamante. Ei a părut să-i placă. A purtat-o mult. Apoi tipul a dispărut din conștiința mea.

„Câtă vreme mami e fericită“, i-am spus lui Willy, care susținea că simte același lucru.

2

A fost un adevărat șoc atunci când, din însoritul Saint-Tropez, am ajuns la Castelul Balmoral cel umbrat de nori. Rememorez vag surpriza resimțită, în rest nu-mi mai amintesc mare lucru din prima săptămână petrecută la Balmoral.

Cu toate acestea, aproape că pot garanta că mi-am petrecut mare parte din timp în aer liber. Familia mea adora să stea afară, în special bunica mea, care se îndis-punea dacă nu inspira aer curat măcar o oră pe zi. Și totuși, nu pot să evoc ce făceam afară, ce spuneam, ce purtam sau ce mâncam. Se spune că mergeam cu iahtul regal de pe insula Wight până la castel, destinația finală a iahtului. Sună adorabil.

Ce rețin în cele mai mici detalii este decorul. Pădurile dese. Dealul pe care pășteau căprioarele. Râul Dee, ce cobora șerpuitor din înaltul munților. Muntele Lochnagar, ce se înălța spre cer, veșnic presărat cu petice de zăpadă. Peisaj, geografic, arhitectură, așa funcționează memoria mea. Date? Regret, dar trebuie să le caut. Dialog? Mă voi strădui, însă nu-mi cereți să redau totul textual, în special când vine vorba de anii 1990. În schimb, întrebați-mă despre orice loc în care am fost – castel, carlingă, clasă, sală de recepții, dormitor, palat, grădină, pub –, și vi-l voi reproduce în cel mai mic detaliu.

De ce organizează memoria mea experiențele astfel? Să fie o chestiune de genetică? O traumă? O combinație nefericită între cele două? Să fie soldatul din mine, care evaluează fiecare loc ca pe un potențial câmp de luptă? Să fie natura mea de om care-și iubește căminul și se revoltă împotriva unei existențe nomade împuse? Să fie teama fundamentală că lumea este, în esență, un labirint, în care n-ar trebui să fii prins nicicând fără o hartă?

Oricare ar fi cauza, așa e memoria mea și așa funcționează ea: adună și organizează după cum crede de cuviință, iar în ceea ce-mi amintesc și în felul în care îmi amintesc există tot atâta adevăr pe cât în faptele așa-zis obiective. Noțiuni precum cronologia sau cauza și efectul sunt adesea doar fabulații pe care ni le spunem despre trecut. „Trecutul nu e niciodată mort. Nici măcar nu e trecut.“ Nu demult, când am găsit acest citat pe BrainyQuote.com, am fost șocat. Cine naiba e Faulkner? mi-am zis. Și ce legătură are cu noi, membrii familiei Windsor?

Dar să revenim la Balmoral. Închid ochii și revăd intrarea principală, ferestrele cu obloane, porticul larg și cele trei trepte de granit, cu pete gri-negricioase, ce duc la ușa masivă din stejar în culoarea whiskyului, deseori deschisă, sprijinită cu o piatră de curling și adesea manevrată de un lacheu îmbrăcat cu livrea roșie. Holul spațios, cu pardoseală din piatră albă, acoperită cu lespezi gri, în formă de stea, șemineul imens, cu frumoasa lui poliță sculptată în lemn închis la culoare, un soi de debara într-o parte, iar la stânga, lângă ferestrele înalte, cârlige pentru undițe, bastoane, cizme de pescuit din cauciuc și impermeabile grele – multe impermeabile, fiindcă vara putea fi rece și umedă în toată Scoția, dar în acest colț siberian de lume era un frig pătrunzător –, apoi ușa din lemn bej care ducea spre coridorul cu covor stacojiu

și pereți cu tapet crem, cu model auriu, în relief. De-a lungul holului se înșirau multe încăperi, fiecare cu un scop anume - de relaxare, de citit, de privit la televizor, de ceai - și o cameră specială, destinată angajaților, pe mulți dintre care i-am iubit ca pe niște unchi, iar în cele din urmă, salonul principal al castelului, construit în secolul al XIX-lea, aproape pe locul unui alt castel datând din secolul al XIV-lea, unde, cu câteva generații în urmă, un alt prinț Harry s-a exilat, apoi s-a întors și a anihilat totul și pe toți cei pe care i-a întâlnit în cale. Ruda mea îndepărtată. Spiritul meu îngemănat, cum ar susține unii. Omonimul meu, cel puțin. Născut pe 15 septembrie 1984, am fost botezat Henry Charles Albert David de Wales. Însă din prima zi toată lumea m-a strigat Harry.

În centrul acestei săli principale se afla o scară mare. Grandioasă și rareori folosită. Ori de câte ori bunica se îndrepta spre dormitorul ei de la etajul doi, cu cei doi corgi după ea, prefera să ia liftul. Și corgii îl preferau.

Lângă liftul bunicii, în spatele unor uși purpurii, de-a lungul unei podele acoperite cu tartan verde, se afla o scară micuță, cu balustradă solidă, din fier; ducea la etajul doi, unde trona o statuie a reginei Victoria. Întotdeauna mă înclinam în fața ei când treceam pe acolo. „Maiestate!“ Și Willy proceda la fel. Așa ni se spusese, dar aș fi făcut-o oricum. „Bunica Europei“ mi s-a părut dintotdeauna deosebit de fascinantă, și nu doar pentru că bunica mea o iubea, nici pentru că, odinioară, tata a vrut să mă boteze după soțul ei. (S-a opus mama.) Victoria a avut parte de o mare dragoste și de o fericire amănunțită, dar, în esență, viața ei a fost tragică. Se spune că tatăl ei, prințul Edward, duce de Kent și Strathearn, era un om sadic, care se excita sexual la vederea soldaților biciuiți, iar dragul ei soț, Albert, a murit sub privirile ei. Totodată, în timpul domniei sale îndelungate și singuratică, de opt ori, în opt momente distincte, șapte persoane diferite au tras asupra ei.

Și totuși, niciun glonț nu și-a atins ținta. Nimic nu o putea doborî pe Victoria.

Dincolo de statuia Victoriei, lucrurile se complicau. Ușile deveneau identice, camerele comunicau între ele. Era ușor să te rătăcești. Deschideai ușa greșită și puteai nimeri peste tata, în timp ce valetul îl ajuta să se îmbrace. Sau, mai rău, putea intrai peste el când stătea în cap. Prescrise de kinetoterapeut, aceste exerciții reprezentau unicul remediu eficient împotriva durerilor constante de gât și de spate de care suferea tata. Majoritatea provocate de accidentări mai vechi la polo. Le făcea zilnic, îmbrăcat doar cu o pereche de boxeri, sprijinit de o ușă sau atârnat de o bară, ca un acrobat priceput. Dacă puneai un singur deget pe clanță, îl și auzai implorând de cealaltă parte: „Nu! Nu! Nu deschide! Pentru numele lui Dumnezeu, te rog, nu deschide!“

Balmoral avea cincisprezece dormitoare, dintre care pe unul îl împărțisem cu Willy. Adulții îl numeau „camera copiilor“. Willy ocupa jumătatea mai mare, cu pat dublu, un lavoar generos, un șifonier cu uși prevăzute cu oglinzi, o fereastră frumoasă, cu vedere în curte, spre fântâna arteziană și statuia din bronz a unui căprior. Jumătatea mea de cameră era mult mai mică și mai puțin luxoasă. N-am întrebat niciodată de ce. Dar nici nu era nevoie să întreb. Cu doi ani mai mare decât mine, Willy era moștenitorul, pe când eu eram doar rezerva.

Acesta nu era doar felul în care presa se referea la noi – deși o făcea, în mod categoric. Era, deopotrivă, formula pe care tata, mama și bunicul o foloseau adesea. Până și bunica. Moștenitorul și Rezerva – nu era nicio judecată implicită, și totodată nicio ambiguitate. Eu eram umbra, sprijinul, Planul B. Am fost adus pe lume în caz că i s-ar întâmpla ceva lui Willy. Am fost menit să ofer un substitut, un element de distragere, o diversiune și, la nevoie, un organ de rezervă. Poate un rinichi. O transfuzie sanguină. Un fragment de măduvă osoasă. Toate acestea mi-au fost prezentate în mod explicit încă de la începutul vieții și, de-atunci, reamintite cu regularitate. Aveam douăzeci de ani când am auzit povestindu-se pentru prima dată ce-i spusese tata mamei în ziua nașterii mele: „Minunat! Acum mi-ai dăruit un moștenitor și un prinț de rezervă – eu mi-am făcut treaba.“ O glumă. Probabil. Pe de altă parte, la câteva minute după această secvență comică, tata s-a dus să-și întâlnească iubita. Așadar, multe adevăruri se spun în glumă.

Nu m-am supărat. N-am simțit nimic în legătură cu povestea asta. Cu nimic din ea. Succesiunea era pentru mine precum vremea, asemenea poziției planetelor, ori ca schimbarea anotimpurilor. Cine avea vreme să-și facă griji pentru lucruri atât de statornice? Cine se obosea să fie deranjat de o soartă gravată în piatră? Să fii un Windsor însemna să distingi adevărurile imuabile și apoi să ți le alungi din minte. Însemna să *absorbi* parametrii de bază ai identității cuiva, știind instinctual cine ești, ceea ce reprezintă permanent un produs secundar a ceea ce nu ești.

Eu nu eram bunica. Nu eram tata. Nu eram Willy. Eram al treilea în ordinea succesiunii.

Fiecare băiat sau fată se imaginează măcar o dată prinț sau prințesă. De-aceia, statutul de rezervă nu era atât de rău. Ba mai mult, a rămâne ferm în spatele persoanelor dragi nu e însăși definiția onoarei?

A iubirii?

La fel ca reverența în fața reginei Victoria atunci când treceai pe lângă ea.

Lângă dormitorul meu se afla un soi de salon rotund. Masă rotundă, oglindă rotundă, birou, șemineu prevăzut cu o băncuță cu pernuțe. În colțul îndepărtat se afla o ușă masivă din lemn, care ducea la baie. Cele două lavoare din marmură păreau prototipuri ale primelor chiuvete fabricate vreodată. La Balmoral, totul era fie vechi, fie făcut să pară vechi. Castelul era un loc de joacă, o cabană de vânatoare, dar și o scenă.

Baia era dominată de o cadă sprijinită pe picioare în formă de gheare și până și apa de la robinet părea veche. Nu în sensul rău. Veche precum lacul în care Merlin l-a ajutat pe Arthur să-și găsească sabia magică. Maronie, amintind de un ceai slab, apa îi alarma adesea pe vizitatorii de weekend. „Scuze, dar pare să fie ceva în neregulă cu apa din toaleta mea!” Tata zâmbea mereu și îi asigura că nu e nimic în neregulă cu apa; dimpotrivă, era filtrată și îndulcită de turba scoțiană. „Apa provine direct de pe deal și sunteți pe punctul de a încerca una dintre cele mai fine plăceri ale vieții – o baie de munte.”

În funcție de preferințe, baia de munte putea fi rece ca gheața sau fierbinte; robinetele de la castel erau bine reglate. Pentru mine, puține plăceri se comparau cu o baie încinsă, în special în vreme ce priveam prin ferestrele ca niște fante la arcașii pe care mi-i imaginam stând de strajă odinioară la castel. Obişnuiam să mă uit în sus, spre cerul înstelat, sau în jos, spre grădinile împrejmuite de ziduri, mă închipuiam plutind peste peluza întinsă, netedă și verde ca o masă de snooker, grație unui batalion de grădinari. Gazonul era perfect, fiecare fir de iarbă, tuns cu precizie, așa încât Willy și cu mine ne simțeam vinovați când călcam pe el, și cu atât mai mult atunci când ne plimbam cu bicicleta. Odată am urmărit-o pe verișoara noastră prin iarbă. Noi eram cu tractorașul, iar ea, cu cartul. Ne-am distrat și ne-am jucat până când fata s-a izbit frontal de un stâlp de iluminat. Ce noroc chior! Era singurul stâlp de iluminat pe o rază de o mie de mile. Ne-am prăpădit de răs, cu toate că stâlpul, care până nu de mult fusese un copac în pădurile din apropiere, s-a rupt în două și s-a prăbușit peste ea. A avut noroc că nu s-a rănit grav.

Pe 30 august 1997, nu am petrecut prea mult timp admirând gazonul. Atât eu, cât și Willy ne-am făcut rapid baia de seară, ne-am îmbrăcat degrabă pijamaua și ne-am așezat nerăbdători în fața televizorului. De îndată au sosit lacheii, aducându-ne răvi pline cu farfurii acoperite cu cloșuri argintii. Le-au așezat pe suporturi de lemn, apoi au glumit cu noi, cum făceau întotdeauna înainte să ne ureze poftă bună.

Lachei, porțelanuri – sună elegant, și presupun că așa era, însă sub acele domuri extravagante se ascundeau doar chestii pentru copii. Degețele de pește, pui fript, mazăre verde.

Mabel, dacă noastră, odinioară doica tatălui nostru, ni s-a alăturat. În timp ce ne îmbuibam cu toții, l-am auzit pe tata ieșind din baie și trecând pe lângă noi, cu papucii lipăind. Ducea cu el aparatul „fără fir“, pe care-l numea CD playerul său portabil, la care-i plăcea să-și asculte „cărțile cu povești“ în timp ce se îmbăia. Tata era ca un ceasornic, așa că atunci când îl auzeam trecând pe hol știam că e ora opt.

O jumătate de oră mai târziu, distingeam primele semne că adulții își începeau migrația de seară spre parter, urmată de primele acorduri ca niște vaiete ale cimpoiilor ce-i acompaniau. În următoarele două ore, adulții aveau să fie ținuți captivi în Temnița Cinei, obligați să șadă în jurul mesei lungi, obligați să-și arunce ocheade unii altora în lumina slabă a unui candelabru proiectat de prințul Albert, obligați să stea drepti în fața farfuriilor de porțelan și a paharelor de cristal așezate cu precizie matematică de personal (care folosea centimetrul), obligați să ciugulească ouă de prepeliță și calcan, obligați să poarte discuții de conveniență, îmbrăcați în cea mai elegantă ținută a lor. La patru ace, pantofi negri, tari, pantalonii ecosezi, din lână. Poate chiar kilturi.

„Ce iad să fii adult!“, mi-am zis.

Tata a trecut pe la noi în drum spre cină. Era în întârziere, dar s-a dat în spectacol ridicând un cloș argintiu – „Mmm, ce mi-aș dori să mănânc asta!“ – și adulmecând prelung. Adulmece mereu câte ceva. Măncarea, trandafirii, părul nostru. Probabil că în altă viață a fost câine de vânătoare. Poate că adulmece îndelung pentru că-i era greu să perceapă orice alt miros dincolo de parfumul său personal. *Eau Sauvage*. Își dădea cu el pe obraji, pe gât, pe cămașă. Floral, cu o tentă ceva mai aspră, parcă de piper sau praf de pușcă, parfumul era făcut la Paris. Așa scria pe sticlă. Ceea ce mă ducea cu gândul la mama.

– Da, Harry. Mami e la Paris.

Divorțul lor se încheiase exact cu un an în urmă. Aproape în aceeași zi.

– Să fiți cuminți, băieți!

– Bine, tată.

– Nu stați până târziu.

Și a plecat, dar parfumul a persistat în urma lui.

Willy și cu mine ne-am terminat cina, ne-am mai uitat puțin la televizor, apoi ne-am apucat de năzbâțiile obișnuite dinainte de culcare. Ne-am așezat pe treapta de sus a unei scări laterale și am tras cu urechea la discuțiile adulților, sperând

să auzim un cuvânt sau o povestă indecentă. Am alergat de colo până colo pe coridoarele lungi, sub ochii vigilenți a zeci de capete de cerbi morți. La un moment dat ne-am ciocnit de cimpoierul bunicii. Ciufulit, cu fața ca o pară, cu sprâncene sălbatice și un kilt din tweed, acesta o însoțea pe bunica pretutindeni, fiindcă ei îi plăcea muzica de cimpoi, tot așa cum îi plăcuse Victoriei, deși se pare că Albert îl numea „un instrument înfiorător”. Când își petrecea vara la Balmoral, bunica îi cerea cimpoierului să-i cânte la trezire și la cină.

Instrumentul lui arăta ca o caracatiță beată, cu excepția faptului că brațele îi erau din argint și din lemn de mahon închis la culoare. Mai văzuserăm obiectul acela până atunci, dar în seara cu pricina cimpoierul s-a oferit să ne lase să-l ținem în mână. Să-l încercăm.

– Serios?

– Haide!

N-am izbutit să scoatem niciun sunet, cât de mic, din țevi, în afară de câteva cârâituri slabe. Pur și simplu nu aveam forță să suflăm. În schimb, cimpoierul avea pieptul cât un butoi de whisky. Îl făcea să suspine și să strige.

I-am mulțumit pentru lecție și i-am urat noapte bună, după care ne-am întors în camera noastră, unde Mabel ne-a supravegheat cât ne-am spălat pe dinți și pe față. Apoi ne-am culcat.

Patul meu era înalt. Trebuia să sar ca să mă urc în el și apoi să mă rostogolesc ca să ajung în centrul adâncit. Era ca și cum mă suiam pe o bibliotecă și apoi cădeam printr-o fantă într-o groapă. Așternuturile erau curate și apretate, în diverse nuanțe de alb. Cearșafuri de culoarea alabastrului. Pături crem. Cuverturi alb-gălbui. (Mare parte din ele purtau monograma ER, *Elizabeth Regina*.) Totul era întins la perfecție, netezit cu deosebită pricepere, așa încât îți era lesne să distingi găurile și rupturile peticite, vechi de un secol.

Mi-am ridicat cearșaful și pătura până la bărbie, fiindcă nu-mi plăcea întunericul. Ba nu, nu-i adevărat. Uram întunericul. Și mama îl detesta, așa îmi mărturisise. Moștenisem asta de la ea, mi-am zis, împreună cu nasul, ochii ei albaștri, dragostea pentru oameni, ura față de îngâmfare, falsitate și toate lucrurile luxoase. Mă revăd sub așternuturile acelea, holbându-mă în întuneric, ascultând târâitul insectelor și strigătele bufnițelor. Oare mi-am imaginat forme alungindu-se pe pereți? M-am uitat îndelung la raza de lumină de pe podea, mereu prezentă, fiindcă întotdeauna insistam ca ușa să rămână crăpată? Cât timp a trecut până când am adormit? Cu alte cuvinte, cât din copilărie îmi mai rămăsese și cât am prețuit-o, cât am savurat-o, înainte să-mi dau seama ca prin vis că...

– Tată?

Stătea acolo, la marginea patului, privind în jos. Halatul alb îi dădea aerul unei fantome dintr-o piesă de teatru.

– Da, băiete drag.

A schițat un zâmbet și și-a ferit privirea.

Încăperea nu mai era întunecată. Dar nici luminoasă nu era. Era o umbră bizară, ușor maronie, aproape ca apa din cada străveche.

Mă privea într-un mod bizar, cum nu mă mai privise niciodată până atunci. Cu... teamă?

– Ce e, tată?

S-a așezat pe marginea patului. Mi-a pus mâna pe genunchi și mi-a zis:

– Băiete drag, mama ta a avut un accident de mașină.

Îmi amintesc că mi-am zis: „Un accident... Înțeleg. Dar e bine? Da?” Îmi amintesc limpede gândul care mi-a trecut atunci prin minte. Și îmi amintesc că am așteptat răbdător ca tata să-mi confirme că, într-adevăr, mama era bine. Și îmi amintesc că nu a făcut-o.

A urmat o schimbare interioară. Am început să-l implor în sinea mea pe tata, sau poate pe Dumnezeu, ori poate pe amândoi: „Nu, nu, nu!”

Tata privea în jos, la faldurile cuverturilor, ale păturilor și ale cearșafurilor vechi.

– Au apărut complicații. Mamă a fost grav rănită și a fost dusă la spital, băiete drag.

Dintotdeauna mi se adresa cu „băiete drag”, doar că acum o spunea cam des. Avea o voce moale. După câte se părea, era în stare de șoc.

– Ah! La spital?

– Da. S-a lovit la cap.

A zis ceva de paparazzi? A spus că o urmăriseră? Nu cred. Nu pot să jur, dar probabil că nu. Paparazii reprezentau o problemă atât de mare pentru mama, pentru toată lumea, încât nu era nevoie să o menționeze.

– Au încercat, băiete drag. Mă tem că nu a supraviețuit.

Aceste propoziții îmi rămân în minte ca niște săgeți înfipte într-o țintă. Exact așa a spus, măcar atât știu sigur. „Nu a supraviețuit.” Și apoi totul a părut să se oprească în loc.

Nu e bine. Nu a *părut*. Nimic nu a *părut*. Totul, absolut tot s-a oprit în loc, categoric și irevocabil.

Nimic din ce i-am spus atunci nu mi-a rămas în amintire. E posibil să nu-i fi spus nimic. Ce-mi amintesc surprinzător de limpede e că nu am plâns. Că n-am vărsat nicio lacrimă.

Tata nu m-a îmbrățișat. Nu se pricepea să-și arate emoțiile în împrejurări normale; cum să te fi așteptat să o facă în toiul unei asemenea crize? Și totuși, a mai pus o dată mâna pe genunchiul meu și mi-a zis:

– O să fie bine.

Penru el, asta însemna mult. Un gest părintesc, plin de speranță, bun. Și atât de neadevărat.

S-a ridicat și a plecat. Nu-mi amintesc cum mi-am dat seama că deja fusese în cealaltă cameră și că-i spusese lui Willy, dar am știut.

Am rămas acolo întins sau poate în capul oaselor. Nu m-am ridicat. Nu m-am spălat, nu am mers la toaletă. Nu m-am îmbrăcat. Nu i-am strigat pe Willy sau pe Mabel. După decenii în care m-am străduit să refac din memorie acea dimineață, am ajuns la o concluzie inevitabilă: trebuie să fi rămas în camera aceea fără să scot niciun cuvânt, fără să dau ochii cu nimeni, până la ora nouă fix dimineața, când afară a început să cânte cimpoierul.

Mi-aș dori să-mi amintesc ce cânta. Dar poate că nu mai are nicio relevanță. La un cimpoi nu melodia, ci tonul contează. Vechi de mii de ani, cimpoaiele au fost inventate ca să intensifice trăirile deja existente ale sufletului. Dacă te simți prost, cimpoaiele te fac să te simți și mai prost. Dacă ești furios, cimpoaiele fac să-ți clocotească sângele în vene. Iar dacă suferi, deși ai doisprezece ani și încă nu știi că suferi, poate *mai ales* atunci când nu știi, cimpoaiele te pot înnebuni.

4

Era duminică. Și, ca întotdeauna, ne-am dus la biserică.

La Crathie Kirk. Ziduri de granit, acoperiș masiv, din pin scoțian, ferestre cu vitralii donate cu zeci de ani în urmă de Victoria, poate ca un gest de căință pentru supărarea provocată rugându-se acolo. Ceva în legătură cu capul Bisericii Anglicane care se închina în Biserica Scoției; a provocat o agitație pe care nu am înțeles-o niciodată.

Am văzut fotografii cu noi mergând la biserică în ziua aceea, instantanee care nu-mi trezesc însă nicio amintire. Să fi spus preotul ceva? Oare a înrăutățit situația? L-am ascultat sau m-am uitat îndelung la șirul de bănci din față, gândindu-mă la mama?

Pe drumul de întoarcere la Balmoral, un drum de doar două minute cu mașina, cineva ne-a sugerat să ne oprim. Toată dimineața se adunase lume în fața porților,

iar unii începuseră să lase obiecte acolo. Animăluțe de pluș, flori, cartoline. Voiau să-și exprime recunoștința.

Am oprit și am coborât. Nu vedeam nimic altceva decât un mozaic de puncte colorate. Flori. Și mai multe flori. Nu auzeam nimic în afară de clicurile ritmice de peste drum. Presa. L-am prins de mână pe tata, căutând alinare, apoi m-am blestemat în sinea mea fiindcă gestul acela a declanșat o explozie de blițuri.

Le oferisem întocmai ce-și doreau. Emoție. Dramă. Durere.

Au fotografiat iar, și iar, și iar.

5

Câteva ore mai târziu, tata a plecat la Paris. Însoțit de surorile mamei, mătușa Sarah și mătușa Jane. Trebuiau să afle mai multe despre accident, a zis cineva. Și trebuiau să aranjeze repatrierea trupului mamei mele.

„Trup.“ Lumea continua să folosească acel cuvânt. Era ca o lovitură de pumn, o minciună afurisită, fiindcă mama nu era moartă.

Acea devenise brusc introspecția mea. Neavând altceva de făcut decât să hoinăresc prin castel și să vorbesc cu mine însumi, a pus stăpânire pe mine o bănuială care ulterior a devenit o credință fermă. Totul era o farsă. Și, de data asta, farsa nu mai era jucată de cei din jurul meu sau de presă, ci de mama. „A avut o viață nefericită, a fost urmărită, hărțuită, mințită, mințită în multe privințe. Așa că a înscenat un accident, ca să creeze o diversiune, și a fugit.“

Realizând asta, am rămas fără suflare și am icnit ușurat.

„Desigur! Totul e doar un truc, ca să o poată lua de la capăt! Chiar în clipa asta își închiriază fără îndoială un apartament în Paris sau își aranjează florile proaspete în căbănuța din lemn cumpărată în secret undeva în vârful Alpilor Elvețieni. Curând, foarte curând, o să trimită după mine și după Willy. Totul e atât de evident! Cum de nu mi-am dat seama până acum? Mami n-a murit! Se ascunde!“

M-am simțit mult mai bine.

Apoi, îndoiala mi s-a strecurat în suflet.

„Stai puțin! Mami nu ne-ar face niciodată așa ceva. N-ar accepta nicicând durerea aceasta de nedescris și cu atât mai puțin nu ne-ar provoca-o ea însăși.“

Înapoi la senzația de ușurare: „Dar n-a avut încotro. A fost singura ei speranță de a fi liberă.“

Și din nou îndoiala: „Mami nu s-ar ascunde; e o luptătoare.“